

Herziening Richtlijn Industriële Emissies

Samenvatting

Deze briefing beoogt een toelichting bij de herziening van Richtlijn Industriële Emissies (RIE) en de Richtlijn Storten van Afvalstoffen. Belangrijke aspecten die aan bod komen zijn het voorstel van de Commissie, de *Impact assessment*, de uiteindelijke richtlijn en een **eerste** inschatting van de gevolgen voor Vlaanderen. De opmaak van deze briefing is opgestart toen de richtlijn nog een voorstel van de Commissie was, wat maakt dat in deze briefing de verschillende fases van het traject afzonderlijk toegelicht worden. Vanzelfsprekend vormt de goedgekeurde richtlijn de finale referentie.

Volgnummer	2025 01	Versie:	1.0
Auteur	Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be		
Deze briefing is een kennisdocument t.b.v. de raadsorganisaties van de Minaraad. Vermits dit document opgevat wordt als een kennisdocument, bindt het op zich niet de raadsleden of de raadsorganisaties. Het document wordt wel aanvaard als informatief achtergronddocument bij verdere raadswerkzaamheden.			
Referentie:	Directive (EU) 2024/1785 – DIRECTIVE amending Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council on industrial emissions (IPPC) and Council Directive 1999/31/EC on the landfill of waste Regulation (EU) 2024/1244 – REGULATION on reporting of environmental data from industrial installations, establishing an Industrial Emissions Portal and repealing Regulation (EC) No 166/2006		

Inhoud

Samenvatting	1
Inhoud	1
Review	2
Impact Assessment	2
Bestaande richtlijn heeft impact gehad	2
... maar vijf knelpunten werden vastgesteld.....	3
Voorstel van de Commissie	3
Doel van het voorstel.....	3
Kosten en baten van het COM-voorstel	4
Van COM-voorstel naar de goedgekeurde RIE	5
Inhoudelijke bespreking van de definitief vastgestelde RIE	6
Vergunningsbeleid	6
Innovatie.....	7
Milieubeheersysteem	7
Digitale exploitatievergunning.....	7
Landbouw en toepassingsgebied RIE.....	8
Sancties/schadevergoeding voor slachtoffers van vervuiling.....	8
Meer aandacht voor zeer zorgwekkende stoffen.....	8
Herzieningsclausule	8
Portaal voor industriële emissies.....	9
Inschatting van de impact	9
Kalender	11
Meer informatie	12

Review

De Richtlijn Industriële Emissies ([2010/75/EU](#)) (RIE) regelt het milieubeheer van diverse belangrijke industriële activiteiten, zoals opwekking van elektriciteit en cementproductie, afvalbeheer en -verbranding en de intensieve veehouderij. Het gaat om meer dan 50.000 industriële installaties. Deze activiteiten zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de uitstoot van schadelijke stoffen in de milieucompartimenten lucht, water en bodem. De in deze richtlijn in beeld gebrachte emissies omvatten zwaveloxiden, stikstofoxiden, ammonium, fijnstof, methaan en kwik en andere zware metalen¹.

De recent doorgevoerde evaluatie van de deze richtlijn (voor verwijzingen, zie hierna) paste binnen de Europese *Better Regulation Agenda* ([link](#)). Het doel was om de RIE te herzien, zodat het een meer effectief instrument zou worden, dat kan bijdragen aan het realiseren van *Zero Pollution Ambition* ([COM\(2021\) 400 final](#)) zoals vooropgesteld in de Europese *Green Deal* ([COM\(2019\) 640 final](#)). Daarnaast was het ook bedoeld om het Europese beleid op het gebied van energie, klimaat en circulaire economie te ondersteunen. Om de RIE relevant te houden voor toekomstige uitdagingen waren er, zo bleek uit de evaluatie, aanpassingen noodzakelijk.

Impact Assessment²

Bestaande richtlijn heeft impact gehad ...

Op 5 april 2022 publiceerde de Europese Commissie haar beoordelingsverslag betreffende de bestaande RIE. Hierin stelde de Commissie dat de richtlijn *“het belangrijkste EU-instrument is voor de preventie en vermindering van verontreiniging door ca. 52.000 grote industriële en veeteeltinstallaties in Europa. Zij werkt met een vergunningensysteem op basis van ‘beste beschikbare technieken’ (BBT). De Lidstaten, de industrie en het maatschappelijk middenveld onderschrijven de richtlijn inzake industriële emissies als de optimale consensuele manier om emissies te verminderen en in de hele EU gelijke concurrentievoorwaarden te garanderen. De verordening register verontreinigende stoffen vergemakkelijkt het toezicht op de inspanningen ter vermindering van de verontreiniging door de verbetering van de voor het publiek beschikbare informatie over de werkelijke prestaties van de installaties.”*³

Uit de achtergrondinformatie bij het persbericht van de Commissie⁴ en uit de effectenbeoordeling³ bleek het volgende:

- In Europa heeft de RIE ervoor gezorgd dat de uitstoot van verschillende verontreinigende stoffen door grote industriële installaties en intensieve veehouderijen in de afgelopen vijftien jaar met 40% tot 75% is afgenomen. Ook de uitstoot van zware metalen in water is in deze periode tot 50% gedaald.

¹Europese Commissie, 5 april 2022, Vragen en antwoorden over de herziene EU-regels inzake industriële emissies https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/qanda_22_2239

²SWD(2022) 111 final, Impact Assessment Report, Proposal for a Directive amending Directive 2010/75/EU, Directive 1999/31/EC and Proposal for a Regulation on reporting of environmental data from industrial installations and establishing an Industrial Emissions Portal <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022SC0111&%3Bqid=1710420235405>

³SWD(2022) 112 final Samenvatting van het effectbeoordelingsverslag <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022SC0112>

⁴Persbericht Commissie: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/IP_22_2238

- Ondanks deze vooruitgang zijn in Europa de meer dan 50.000 installaties nog steeds verantwoordelijk voor rond 40% van de broeikasgasemissies, meer dan 50% van de uitstoot van zwaveloxiden en zware metalen, en ongeveer 30% van de uitstoot van stikstofoxiden en fijnstof, wat verdere maatregelen nodig maakt.
- De schade aan gezondheid en milieu wegens luchtverontreiniging bedraagt in Europa jaarlijks nog altijd tussen de 277 en 433 miljard EUR (gegevens uit 2017)⁵.

... maar vijf knelpunten werden vastgesteld

Uit de evaluatie van de Commissie³ bleek dat de RIE bijdraagt aan een belangrijke emissiereductie van verontreinigende stoffen naar lucht, water en bodem in Europa, maar minder succesvol is op het gebied van grondstoffenefficiëntie, circulaire economie, innovatie en CO₂-reductie.

De evaluatie (*impact assessment*)³ bood een gedetailleerde bespreking van de problemen en de achterliggende drijfveren hierbij. De analyse toonde vijf knelpunten aan:

- *“ontoereikende en inconsistente toepassing van emissiegrenswaarden voor lucht- en waterverontreinigende stoffen;*
- *achterblijvende innovatie door de mate waarin BBT's steunen op beproefde technieken;*
- *matige bijdrage tot efficiënt gebruik van hulpbronnen, circulaire economie en gebruik van minder giftige chemische stoffen;*
- *incoherente en beperkte bijdrage tot de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen;*
- *beperkt en verouderd sectoraal toepassingsgebied van de wetgeving.”*

Zonder aanpassing van de RIE werd verwacht dat deze knelpunten zouden blijven bestaan of er maar beperkte verbetering zou optreden.

Voorstel van de Commissie⁶

Doel van het voorstel

Op 5 april 2022 bracht de Commissie het voorstel ([COM/2022/156 final/2](#))⁷ uit tot herziening van de Richtlijn Industriële Emissies uit 2010 en de Richtlijn Storten van Afvalstoffen ([1999/31/EG](#)). Volgens de Commissie was deze actualisatie van de regelgeving nodig voor de transformatie van Europa naar een verontreinigingsvrije, concurrerende en klimaatneutrale economie tegen 2050. De nieuw in te voeren regels zouden innovatie stimuleren, koplopers belonen en bijdragen tot een gelijk speelveld op de EU-markt.

⁵ ETC/ATNI Report 04/2020: Costs of air pollution from European industrial facilities 2008–2017.

⁶ Opmerking: om verwarring te vermijden, verwijst deze briefing alleen naar artikelen uit de definitieve richtlijn en niet naar het Commissievoorstel.

⁷ COM(2022) 156/2 Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende de wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EC van de Raad van 26 april 1999 inzake het storten van afvalstoffen. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2022%3A156%3AREV1&qid=1649367720489>

De beoogde wijziging van de Richtlijn Storten van Afvalstoffen was zeer beperkt en betrof één aanpassing. De wijziging beoogde die bewuste richtlijn beter te laten sluiten aan bij de systematiek van de RIE⁸.

De belangrijkste wijzigingen waren volgens de Commissie onder meer⁹:

- **effectievere vergunningen** voor installaties. Bij het verlenen van vergunningen moet worden bekeken of de beste prestaties haalbaar zijn. Ook zouden de regels voor het toestaan van afwijkingen worden aangescherpt door de vereiste beoordelingen te harmoniseren en ervoor te zorgen dat de toegestane afwijkingen regelmatig worden herzien;
- **meer ondersteuning van innovatie-koplopers** in de EU. Als alternatief voor vergunningen op basis van beproefde beste technieken zouden koplopers opkomende technieken kunnen testen, met flexibelere vergunningen; een **innovatiecentrum voor industriële transformatie en emissies** (INCITE) zou de industrie helpen oplossingen te vinden voor het beheersen van verontreiniging.
- **ondersteuning van investeringen in de circulaire economie** door de industrie. Nieuwe beste beschikbare technieken zouden bindende prestatieniveaus voor het gebruik van hulpbronnen omvatten. Het bestaande milieubeheersysteem zou worden gemoderniseerd om het gebruik van giftige chemische stoffen terug te dringen.
- **synergieën tussen het terugdringen van verontreiniging en het koolstofvrij maken van de economie**. Energie-efficiëntie zou integraal deel uitmaken van de vergunningsprocedure, en bij het vaststellen van de beste beschikbare technieken zou systematisch rekening worden gehouden met technologische en investeringssynergieën tussen decarbonisatie en het terugdringen van verontreiniging.
- De nieuwe regels zouden ook betrekking hebben op **meer installaties**, en met name op: meer grootschalige intensieve veehouderijen en op winning van industriële mineralen en metalen en grootschalige productie van batterijen.
- Ten slotte zouden de nieuwe regels de **transparantie en de inspraak van het publiek** in het vergunningsproces **vergroten**. Daarnaast zou het [Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen](#) worden omgevormd tot een [EU-portaal voor industriële emissies](#) waar burgers op eenvoudige wijze toegang zouden krijgen tot gegevens over de overal in Europa afgegeven vergunningen en inzicht krijgen in vervuilende activiteiten in hun directe omgeving.

Kosten en baten van het COM-voorstel

Volgens de ex-ante-evaluatie van de Commissie zouden de totale verwachte baten van het initiatief aanzienlijk opwegen tegenover de te verwachten kosten¹⁰. Hoewel het niet mogelijk was geweest alle effecten te kwantificeren, werd met die studie duidelijk gemaakt dat ...

⁸ De wijziging van de Richtlijn Storten van Afvalstoffen zorgt ervoor dat ook voor het storten van afval BBT-conclusies worden opgesteld.

⁹ Persbericht Commissie: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/IP_22_2238

¹⁰ [SWD\(2022\) 112 final](#), samenvatting van het effectbeoordelingsverslag.

- ... de in geldwaarde uitgedrukte voordelen voor de gezondheid van de belangrijkste maatregel van de doeltreffendheidsopitie 860 tot 2.800 miljoen EUR per jaar zouden bedragen, waarbij de capex/opex-kosten¹¹ voor het bedrijfsleven ongeveer 210 miljoen EUR per jaar zouden bedragen;
- ... de verruiming van het toepassingsgebied inzake de veehouderijbedrijven zou leiden tot emissiereducties voor methaan en ammoniak, wat gezondheidsvoordelen zou opleveren van tussen de 5.450 en 9.240 miljoen EUR per jaar, weliswaar met daarmee samenhangende nalevingskosten van tussen de 265 en 812 miljoen EUR per jaar.
- ... de totale administratieve lasten geraamd zouden worden op 356 tot 600 miljoen EUR per jaar voor de industriële exploitanten en 265 tot 509 miljoen EUR voor de overheidsinstanties, maar dat deze toename aanzienlijk zou worden afgezwakt door een lichter vergunningenstelsel voor veehouderijen.

Van COM-voorstel naar de goedkeurde RIE

Het COM-voorstel werd behandeld via de gewone wetgevingsprocedure:

- Op 5 april 2022 heeft de Europese Commissie een herziening voorgesteld van Richtlijn 2010/75/EU.
- Op 24 mei 2023 heeft de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid van het Parlement haar wetgevingsrapport aangenomen¹².
- Op 11 juli 2023 nam het Parlement zijn standpunt in de plenaire vergadering aan, met 396 stemmen voor, 102 tegen en 131 onthoudingen¹³.
- Op 16 maart 2023 bepaalde de Raad zijn standpunt ¹⁴.
- Op 29 november 2023 bereiken de Raad en het Europees Parlement een voorlopig politiek akkoord over de herziening van de Richtlijn Industriële Emissies¹⁵.
- De overeenkomst, die op 11 januari 2024 door de ENVI-commissie werd goedgekeurd, werd op 12 maart 2024 formeel door het Parlement aangenomen.
- Op 12 april 2024 keurde de Raad de herziene Richtlijn Industriële Emissies goed¹⁶.

¹¹ CAPEX: Capital expenditure / OPEX: Operational expenditure

¹² EP-persbericht, 24 mei 2023: [Pollution: MEPs support stricter rules to reduce industrial emissions](#)

¹³ [Aangenomen tekst](#) door EP op 11 juli 2023

EP-persbericht, 11 juli 2023: [Industriële uitstoot: EP-leden steunen strengere regels om vervuiling te verminderen](#)

¹⁴ Persbericht Raad, 16 maart 2023: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/03/16/council-reaches-agreement-on-amendments-to-industrial-emissions-directive/>.

¹⁵ Aangenomen tekst: [16939/23](#); Persbericht Raad, 29 november 2023: [Industrial emissions: Council and Parliament agree on new rules to reduce harmful emissions from industry and improve public access to information](#); EP-persbericht, 29 november 2023: [Pollution: deal with Council to reduce industrial emissions](#)

¹⁶ Persmededeling 12 april 2024 : [Industriële emissies: Raad keurt geactualiseerde regels goed om milieu beter te beschermen](#)

Inhoudelijke bespreking van de definitief vastgestelde RIE

De belangrijkste elementen van de RIE worden hieronder besproken. In het navolgende zijn de artikelnummers deze van de geconsolideerde versie van de richtlijn¹⁷.

Vergunningsbeleid

Het mechanisme om te bepalen wat de beste beschikbare technieken zijn voor de verschillende industriële sectoren, gekend als het ‘proces van Sevilla’, blijft behouden. Het beoordelings- en selectieproces behelst een participatieve, transparante en wetenschappelijk gefundeerde uitwisseling van informatie waarbij alle bedrijven, deskundigen van de Lidstaten en de Europese Commissie en het maatschappelijk middenveld worden betrokken om bindende emissiegrenswaarden vast te stellen voor verontreinigende stoffen die door grote industriële en agro-industriële installaties worden uitgestoten. De milieunormen die in het kader van dit proces zijn vastgesteld, worden voor elke industriële sector gepubliceerd in “*referentiedocumenten voor de beste beschikbare technieken*” (afgekort: BREF's). De doelstelling is dat installaties emissieniveaus bereiken die zich in het meest ambitieuze uiteinde bevinden van de toegestane grenswaarden voor verontreinigende stoffen.

Om de emissies te verminderen, moet de bevoegde autoriteit de emissiegrenswaarden vaststellen op het strengst haalbare niveau voor de specifieke installatie, rekening houdend met de volledige BBT-GEN-bandbreedte¹⁸ en eventuele effecten op andere milieucompartimenten (artikel 13, derde lid). De vergunningverlenende overheid kan hierbij gebruik maken van de adviezen van overheidsinstanties bevoegd voor de implementatie van relevante EU-wetgeving enerzijds en anderzijds zich baseren op een *assessment* of beoordeling van de exploitant waarbij wordt nagegaan of het haalbaar is aan de strengste grenswaarde van de BBT-GEN-bandbreedte te voldoen

De BREF's zullen sneller moeten worden afgewerkt (binnen de 4 jaar). Bovendien moet er om de 8 jaar een evaluatie plaatsvinden om ze te updaten (artikel 13, eerste lid). BREF's zullen, naast bindende BBT-GEN (BBT geassocieerde emissieniveaus), ook bindende BAT-GMPN bevatten (i.e. BBT geassocieerde milieuprestatieniveaus, artikel 13, vierde lid)¹⁹ evenals indicatieve *benchmarks* in de toekomst.

De BREF's zullen ook bindende ET-AEL (*Emerging techniques of techniques in opkomst* geassocieerde emissieniveaus, artikel 27 quater) en indicatieve ET-AEPL (*emerging techniques* geassocieerde prestatieniveaus, artikel 27 quater) kunnen bevatten.

Ook zullen BREF's bepalingen kunnen bevatten over *Deep Industrial Transformation* (artikel 27 sexes). De zogenaamde *deep industrial transformation* is voornamelijk gelinkt met decarbonisatie en geeft de exploitant meer vrijheid om bestaande installaties aan te passen (of te herontwerpen).

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:02010L0075-20110106>

¹⁸ Aan de BBT's geassocieerde emissieniveaus (BBT-GEN's) worden gewoonlijk uitgedrukt als een bandbreedte in plaats van als eenduidige waarden, om rekening te houden met de verschillen tussen installaties van een bepaald type die resulteren in variaties in de milieuprestaties die met de toepassing van BBT's worden bereikt. Zo zal een bepaalde BBT in verschillende installaties niet dezelfde prestaties opleveren, zijn sommige BBT's wellicht niet geschikt om in bepaalde installaties te worden toegepast, of is een combinatie van BBT's voor sommige verontreinigende stoffen of milieumedia wellicht doeltreffender dan andere.

¹⁹ De Vlaamse termen zijn respectievelijk BBT-GEN en BBT-GMPN.

Innovatie

In de vastgestelde richtlijn wordt er meer dan in de oude richtlijn belang gehecht aan innovatie. In Sevilla wordt een innovatiecentrum opgericht (INCITE) om informatie rond innovatie te evalueren en openbaar te verspreiden (artikel 27 bis). Ook zal INCITE BREF's voorzien van nuttige informatie (met het oog op ET-AEL en ET-AEPL).

Als er in een dossier innovatieve technieken worden getest of geïmplementeerd, wordt het voor de bevoegde autoriteiten van de Lidstaten mogelijk om afwijkingen toe te staan van de in de lopende vergunningen vastgestelde emissiegrenswaarden. Deze afwijkingen kunnen gedurende een zekere periode aangehouden worden, die tot 30 maanden kan duren (artikel 27 ter).²⁰ Indien er ET-AE(P)L zijn afgeleid kan er een afwijking tot 6 jaar verleend worden (artikel 27 quater).

Milieubeheersysteem

Naast een bijgestelde regeling inzake vergunningen bevat de vernieuwde RIE ook nieuwe bepalingen om installaties op een planmatige manier te leiden naar een duurzame, circulaire en klimaat-neutrale productie. De RIE verplicht bedrijven die onder het RIE-toepassingsgebied vallen ertoe om een uitgebreider milieubeheersysteem (MBS) te hebben en relevante onderdelen ervan beschikbaar te maken voor het publiek (artikel 14 bis).

Belangrijke uitbreidingen van het MBS betreffen de chemische inventaris voor gevaarlijke stoffen en de zogenaamde transformatieplannen.

- Voor de in de chemische inventaris op te nemen stoffen is er een risicoanalyse van de toxiciteit vereist evenals een analyse van de mogelijkheden om ze te vervangen door veiliger alternatieven of om het gebruik of de emissies ervan te verminderen.
- Transformatieplannen bevatten informatie over hoe bedrijven zullen evolueren naar duurzame, circulaire en klimaatneutrale productie tegen 2050. De inhoud van de transformatieplannen moet nog bepaald worden en een en ander zal pas verplicht zijn vanaf 2030 (artikel 27 quinquies).

Het MBS (en alles eraan gekoppeld) is parallel aan de vergunning en zal gecontroleerd worden door een externe auditor²¹.

Digitale exploitatievergunning

Wat de betere informatievoorziening betreft verplicht de RIE om tegen 2035 een digitaal vergunningensysteem uit te bouwen (artikel 5, lid 4), waarbij het verplicht wordt om een geconsolideerde versie van de vergunning te publiceren evenals de koppeling tussen de RIE en het IEPR te verduidelijken. De Commissie zal ter ondersteuning van deze digitalisering een studie met *Best Practices* opmaken (overweging 15).

²⁰ In de huidige RIE is dit 9 maanden.

²¹ "In order to ensure that the EMS is in line with the requirements of the Directive, the EMS should be reviewed by the operator and audited by an external auditor contracted by the operator. The auditor should be either a conformity assessment body accredited in accordance with Regulation 765/2008, as required under ISO 17021, or any natural or legal person which has obtained a license in accordance with Regulation 1221/2009, as set out in Article 2(20) of Regulation 1221/2009 defining environmental verifier."

Landbouw en toepassingsgebied RIE

De uitbreiding van de *scope* is beperkt tot grote productiefaciliteiten voor batterijen en tot het mijnen van metalen (bijlage I, punt 2.7). Deze laatste betreft de winning en verwerking van metalen die op industriële schaal worden geproduceerd maar niet worden gebruikt voor de energietransitie, zoals ijzer, koper, goud, nikkel en platina.

Wat de waterstofproductie door hydrolyse betreft zal via een *review clause* onderzocht worden of de drempel voor hydrolyse van waterstof (momenteel 50 ton per dag) correct is én of het mijnen van mineralen toch niet in *scope* moet worden opgenomen.

De richtlijn heeft tevens betrekking op grote landbouwbedrijven (bijlage I bis), waarbij de drempelwaarden voor veestapeleenheid (VSE) t.o.v. de oude richtlijn worden verlaagd naar 350 VSE voor varkens (van 2.000 mestvarkens of 750 zeugen naar 1.166 mestvarkens of 700 zeugen), naar 280 VSE voor pluimvee (van 300 VSE of 21.400 legkippen legkippen) en naar 380 VSE voor gemengde bedrijven. De nieuwe regels zullen geleidelijk worden toegepast, te beginnen met de grootste bedrijven in 2030 (artikel 3, lid 5).

Wel is er een *review clause* opgenomen in de RIE om tegen eind 2026 te evalueren of rundvee toch niet in *scope* moet opgenomen worden (artikel 73, derde lid). Tegelijk wordt onderzocht of een zogenaamde wederkerigheidsclausule nuttig kan zijn, om oneerlijke concurrentie van buiten de EU voor landbouwproducten tegen te gaan (overweging 6)²².

Sancties/schadevergoeding voor slachtoffers van vervuiling

De Lidstaten moeten, op grond van de vastgestelde richtlijn, doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties vaststellen voor degenen die de voorschriften ervan overtreden. Deze sancties moeten rekening houden met de ernst en de duur van de overtreding, de herhaling ervan en de mensen en het milieu die erdoor worden getroffen. Ze zullen administratieve boetes omvatten en, voor de ernstigste overtredingen, boetes van ten minste 3% van de jaarlijkse EU-omzet van de exploitant (artikel 79).

De EU-landen moeten er ook voor zorgen dat individuele mensen het recht hebben om schadevergoeding te eisen in het geval van schade aan hun gezondheid als gevolg van een schending van de nationale regels die de richtlijn omzetten. Groepsvorderingen door ngo's zijn niet evenwel weerhouden (artikel 79 bis).

Meer aandacht voor zeer zorgwekkende stoffen

Op vlak van gezondheid legt de richtlijn meer focus op zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) door een versterking van de chemische inventaris (gekoppeld aan het nieuwe milieubeheersysteem, artikel 14 bis) en verplichte bepalingen in de vergunningen voor ZZS (artikel 14).

Herzieningsclausule

De Commissie zal de uitvoering van de richtlijn evalueren in 2028, en daarna elke 5 jaar. Deze evaluatie moet o.a. rekening houden met nieuwe technieken en met de noodzaak om nieuwe maatregelen vast te stellen (artikel 73, lid 1).

²² Europees Parlement, Persbericht Pollution: deal with Council to reduce industrial emissions ENVI 29-11-2023 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20231127IPR15436/pollution-deal-with-council-to-reduce-industrial-emissions>

Portaal voor industriële emissies

Het portaal voor industriële emissies geeft burgers toegang tot transparante informatie en zal vanaf 2028²³ het huidige Europees emissieregister (E-PRTR) vervangen. Het zal gegevens bevatten over het gebruik van water, energie en belangrijke grondstoffen door de betrokken installaties. Dit om de vooruitgang naar een circulaire economie met een efficiënt gebruik van hulpbronnen op te volgen.

Het portaal biedt meer dan alleen een *update* van de E-PRTR-verordening (die erin wordt geïntegreerd). Het rapportageniveau is de installatie²⁴ is en toekomstige relevante parameters (zogenaamde sunrise parameters) kunnen op een eenvoudigere manier worden opgenomen in de bijlagen. Bovendien staat er een eerste evaluatie van de parameters in bijlage II gepland tegen het einde van 2025. Indien nodig kunnen dan nieuwe parameters worden geïntegreerd in de eerste rapportage onder het IEPR.

Inschatting van de impact

De nieuwe Richtlijn Industriële Emissies werd bekendgemaakt in het Publicatieblad van de EU op 15 juli 2024. Twintig dagen na de publicatie is ze in werking getreden. De Lidstaten hebben tot 22 maanden tijd (dus tot juni 2026) om de bepalingen van de richtlijn in nationale wetgeving om te zetten en/of te implementeren.

De omzetting van de richtlijn heeft impact voor de overheid, de exploitanten en de burger.

Overheid:

- Bijstellingen van vergunningen voor GPBV-installaties zullen rekening moeten houden met BREF's zowel als met de individuele prestaties van installaties. De bevoegde overheid kan bij deze vergunningsbeslissingen ondersteund worden door adviezen van adviesverlenende instanties maar ook door een evaluatie en analyse van de eigen installatie vanwege de exploitant.
- De bredere focus op gezondheid doorheen de richtlijn zal wellicht ook impact hebben op bestaande vergunningen. De Vlaamse procedure rond (algemene) evaluaties dient wellicht anders ingevuld te worden.
- Meer digitalisering (artikel 5,4^o) en verplichte publicaties voor de overheid zullen moeten leiden tot aanpassingen van communicatiesystemen tussen de overheid en exploitanten en het aanpassen van bestaande of nieuwe databases. De bestaande IMJV toepassing (die 20 jaar oud is) zal gemoderniseerd moeten worden, o.a. met het oog op het '*only-once*'-principe²⁵ en in afstemming met het 'performant databeheersysteem' oftewel de kruispuntbank omgeving²⁶ die ontwikkeld wordt.

²³ Na de bekendmaking in het Publicatieblad zal de verordening op het nieuwe portaal voor industriële emissies vanaf 2028 bindend en rechtstreeks toepasselijk worden in alle Lidstaten. Verordening (EU) 2024/1244 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de rapportage van milieugegevens van industriële installaties, tot oprichting van een portaal voor industriële emissies en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 166/2006 (PB L, 2024/1244, 2.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1244/oj>).

²⁴ Omwille van rapporteringsverplichtingen onder het Kiev protocol (PRTR) is ook het facility niveau behouden.

²⁵ 'Only-once'-principe: de overheid hoeft niet opnieuw te vragen wat die overheid al weet.

²⁶ PFAS ACTIEPLAN, Een opstap naar de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen 16/12/2022

- Het Sevilla-proces voor het opstellen van BREF's zal meer inspanningen vragen (strakke deadline van 4 jaar, BAT-GMPN bindend, sterkere focus op circulariteit, klimaat, ZZS, etc.). Het Vlaamse Gewest werkt o.a. in kader van ZZS²⁷ actief mee om BREFs op te stellen.
- De impact op Vlaanderen met betrekking tot landbouw zal naar verwachting beperkt zijn.
- Het MBS moet beoordeeld worden door externe auditoren van een conformiteitsbeoordelingsinstantie²⁸. Een kader voor competentie-eisen voor auditoren en extern toezicht voor deze toepassing moet nog verder uitgewerkt worden.

Exploitanten:

- Vergunningen zullen herzien moeten worden, hetzij via algemene of sectorale milieuvorwaarden hetzij via bijzondere milieuvorwaarden in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit²⁹.
- Naast verplichtingen op basis van vergunningverlening ('*command and control*') zullen exploitanten in de toekomst ook meer zelf verantwoordelijk zijn voor het genereren van voortdurende verbeteringen, door het opzetten van een milieubeheersysteem. De bijbehorende (publieke) transformatieplannen – om over te stappen naar een meer duurzame, circulaire en koolstofneutrale productie – zullen exploitanten ook verplichten na te denken over de industriële transitie.
- Aansluitend hierbij wordt er, in de op te maken chemische inventaris, een risicoanalyse vereist van de toxiciteit en een alternatievenanalyse.
- Innovatie wordt ondersteund door zowel *top-down* (INCITE, BREF's, etc.) als *bottom-up* innovatie te stimuleren (de mogelijkheid tot tijdelijke vrijstellingen via vergunningverlening).
- Er zijn verplichtingen om meer informatie actief te delen met de overheid, maar ook mogelijkheden om informatie vertrouwelijk te doen behandelen. De beschikbaarheid van gegevens zal uiteindelijk zorgen voor een meer gelijk speelveld in Europa.

Publiek:

- Er moet meer informatie beschikbaar gesteld worden voor het publiek.
- Er moet meer betrokkenheid worden gefaciliteerd.

²⁷ PFAS-actieplan, Actie 4: Actief meewerken om PFAS en andere zeer zorgwekkende stoffen in relevante Europese Best Available Techniques Reference Documents (BREF's) op te nemen.

²⁸ De RIE stelt dat de auditor een conformiteitsbeoordelingsinstantie moet die geaccrediteerd is in overeenstemming met Verordening 765/2008, zoals vereist onder ISO 17021, of een natuurlijke of rechtspersoon die een accreditatie of erkenning heeft verkregen in overeenstemming met Verordening 1221/2009, zoals uiteengezet in artikel 2 en 20 van Verordening 1221/2009 tot vaststelling van een milieuverificateur.

²⁹ DABM, Artikel 5.4.6/1.: "De omzetting met het oog op de naleving van de beste beschikbare technieken, van nieuwe of bijgewerkte BBT-conclusies en van maatregelen in omzetting van Europese richtlijnen of uit de door de Vlaamse Regering goedgekeurde plannen en programma's voor wat betreft de exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten gebeurt waar mogelijk en bij voorrang door middel van algemene of sectorale milieuvorwaarden of andere sectorale regelgeving.

Met het oog op de omzetting, vermeld in het eerste lid, stelt de Vlaamse Regering voor de betrokken overheden beleidstaken en richtlijnen vast die aanwijzen welke voorschriften en normen hetzij via algemene of sectorale milieuvorwaarden hetzij via bijzondere milieuvorwaarden in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit worden opgelegd.

De richtlijnen over bijzondere milieuvorwaarden vermelden de criteria in welke gevallen het aangewezen is een gerichte evaluatie uit te voeren met het oog op de eventuele toepassing van artikel 82, eerste lid, 2°, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning."

- Er is een nieuwe regeling ‘compensatie voor gezondheidsschade’ opgenomen.

Kalender

Datum	Inhoud	Artikel
12 april 2024	Goedkeuring van de herziene Richtlijn inzake Industriële Emissies door de Raad.	
5 februari 2025	Lidstaten dienen een nalevingsplan in bij de Commissie voor stookinstallaties die deel uitmaken van een klein geïsoleerd systeem.	(artikel 23bis, vierde lid)
31 december 2025	De Commissie bepaalt welke informatie van het Milieu Beheersysteem (MBS) openbaar wordt.	(artikel 14bis, vierde lid)
5 februari 2026	Lidstaten brengen verslag uit aan de Commissie over de voortgang van hun nalevingsplan voor stookinstallaties die deel uitmaken van een klein geïsoleerd systeem.	(artikel 23bis, vijfde lid)
30 juni 2026	De Commissie bepaalt de inhoud van de transformatieplannen.	(artikel 27quinqüies, vijfde lid)
1 juli 2026	Lidstaten moeten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking laten treden om aan de richtlijn te voldoen.	(artikel 4, lid 1)
1 juli 2026	De Commissie wijzigt het Uitvoeringsbesluit 2012/119/EU over het opstellen van BBT-referentiedocumenten.	(artikel 13, lid 1bis)
1 september 2026	De Commissie stelt een beoordelingsmethode vast voor de naleving van de emissiegrenswaarden.	(artikel 70 decies, tweede lid)
1 september 2026	De Commissie stelt eenvormige voorwaarden vast voor de uitvoeringsregels voor installaties met varkens en pluimvee die onder artikel 70 bis vallen.	(artikel 15bis, tweede lid)
5 augustus 2026	De Commissie werkt het uitvoeringsbesluit bij over het type, de opmaak en de frequentie van de rapportage van informatie door de Lidstaten.	(artikel 72, tweede lid)
31 december 2026	De Commissie brengt verslag uit bij het Europees Parlement en de Raad over de nood aan bijkomend beleid voor de veehouderij en in het bijzonder van runderen.	(artikel 73, derde lid)
1 juli 2027	Exploitanten hebben een werkend Milieu Beheersysteem (MBS).	(artikel 14 bis, vierde lid)
1 juli 2027	Het Milieu Beheersysteem (MBS) wordt voor het eerst onderworpen aan een audit.	(artikel 14 bis, vierde lid)
30 juni 2028	De Commissie brengt verslag uit bij het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van de richtlijn.	(artikel 73, eerste lid)
5 augustus 2028	De Commissie publiceert richtsnoeren over de criteria op basis waarvan verschillende installaties voor	(artikel 70ter, tweede lid)

	veehouderijactiviteiten als één eenheid kunnen worden beschouwd.	
1 december 2030	Stookinstallaties die deel uitmaken van een klein geïsoleerd systeem moeten voldoen aan de emissiegrenswaarden van 2001/80/EG en 2008/1/EG.	(artikel 34bis, tweede lid)
30 juni 2030	Exploitanten moeten indicatieve transformatieplannen opstellen.	(artikel 27quinquies, eerste lid)
1 september 2034	Installaties die vóór 4 augustus 2024 niet onder het toepassingsgebied van de richtlijn vielen, moeten voldoen aan de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen.	(artikel 3, vierde lid)
31 december 2034	De Commissie evalueert de gedelegeerde handeling over de inhoud van de transformatieplannen.	(artikel 27quinquies, vijfde lid)
31 december 2035	Lidstaten moeten systemen voor het elektronisch vergunnen ontwikkelen en procedures voor elektronisch vergunnen invoeren.	(artikel 5, vierde lid)
1 september 2036	Installaties die de in bijlage I bedoelde activiteiten verrichten, moeten voldoen aan de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen.	(artikel 3, tweede lid)
2050	Exploitanten moeten hun installaties transformeren om bij te dragen aan een duurzame, schone, circulaire en klimaatneutrale economie.	(artikel 27quinquies, eerste lid)

Meer informatie

EP legislative observatory, [Procedure file on Industrial Emissions Directive](#), 2022/0104 (COD)

European Parliament, [Pollution: deal with Council to reduce industrial emissions](#), press release, 29 November 2023

European Parliament, [Industrial emissions: MEPs support revision of rules to reduce pollution](#), press release, 11 July 2023

Europese Commissie, [Proposal for a directive amending Directive 2010/75/EU on industrial emissions \(integrated pollution prevention and control\) and Council Directive 1999/31/EC on the landfill of waste](#), COM(2022) 156 final

[Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council on industrial emissions](#)

European Economic and Social Committee, [Opinion, Revision of the Industrial Emissions Directive \(IED\) and of the Regulation on the European Pollutant Release and Transfer Register \(E-PRTR\)](#), NAT/863

European Committee of the Regions, [Opinion, Industrial Emissions Directive](#), CDR 2951/2022

Europese Raad, [General approach on the proposal for a directive amending Directive 2010/75/EU on industrial emissions](#), ST 7537/23, 16 april 2023